

Értékteremtő hagyomány és ifjúságnevelés Zuglóban

A Zuglói Filharmónia művészeti vezetőjével, Záborszky Kálmánnal beszélgettünk a komolyzenei szektort foglalkoztató aktuális kérdésekről, a zenekar életéről, az előző és a következő szezonokról.

■ Mi a véleménye a nyáron körvonalazódott, tao-rendszert felváltó pontrendszeréről?

– A nyáron megfogalmazott javaslat egy új pályázati rendszert kínál a zenekaroknak, amelyet minden együttes saját programjainak megfelelően tud hangversenyekkel feltölteni. A rendszer jól meghatározza az egyes hangversenyek pontértékét, illetve az azokhoz rendelt

forrásokat. A zenekaroknak saját műsorstruktúrájuk szerint lehetősége van a „piramis” különböző szintjein hangversenyeket vállalni. Mivel minden együttes rendelkezik egyedi sajátosságokkal, ennek megfelelően a zenekarok saját szempontrendszerük alapján tudnak pályázni.

■ Általánosságban kérdezem, mi az a zenekart érintő intézkedés, változás, amit pozitívumként ítél meg?

– A jelenlegi államtitkárság konstruktívan fogad ifjúságnevelő, közösségépítő kezdeményezéseket. Bízom abban, hogy a Zuglói Filharmónia programstruktúrájának meghatározó sorozata, a *Felfedezőúton* ifjúsági sorozat új közönség számára válik elérhetővé, amennyiben az eddigi forrásokhoz újabb kormányzati forrást rendelnek. Ez elérhetővé tenné, hogy évente egyszer a Zuglót határára kívül tanuló iskolások is szervezeten vegyenek részt színvonalas összművészeti programon.

A kormány részéről érezhető, hogy kiemelten fontosnak tartja az ifjúság zenei oktatását. Nagyon örülök ennek a szemléletnek, mert a gyerekek és a fiatalok kulturális nevelését egész pályafutásom során személyes missziómnak tekintettem. A Zuglói Filharmónia elérte, hogy Zuglóban – egyetlen kerületként a fővárosban – minden nagycsoportos óvodás, általános iskolás és gimnazista diák legalább évi egy alkalommal magas színvonalú, klasszikus zenei ifjúsági előadáson vesz részt.

Vashegyi György vezényelte Haydn Teremtés című művét

Thomas Herzog

Horváth Péter

Makovecz Pál

Howan indult el a sorozat?

– A Zuglói Filharmónia 1998 óta *Pastorale* címmel nagy sikerrel állít össze hangversenysorozatokat kisgyermekes családok számára. Ez a program adta az ötletet 2011-ben a Felfedezőúton sorozat megvalósításához. Iskoláskorú tanulókat, kicsiket és nagyokat célzottan komolyzenei programokkal igyekeztünk megszólítani, számukra élvezhető, befogadható módon. A sorozat kidolgozott koncepciójával megkerestem az akkori zuglói polgármestert, Papcsák Ferencet, aki fontosnak tartotta, hogy a kerületben élő diákok általános műveltségét emelje, és szándékában állt, hogy érdeklődésüket felkeltse a komolyzene, a tánc és egyéb társművészetek iránt. Az új ifjúsági hangversenyek megvalósításához megemelte együttesünk akkori költségvetését.

Különösen szomorúan tapasztaltam a tavalyi évben, hogy a kerület jelenlegi vezetése más prioritásokban gondolkodik, és veszni hagy egy értékes ifjúságnevelő koncepciót. A kerület részéről megváltozott finanszírozási struktúra, az elvont források miatt a Zuglói Filharmónia nagyon nehéz másfél évet tudhat maga mögött.

! *A pénzügyi nehézségek ellenére komoly értékteremtő munkát végez a Zuglói Filharmónia. Művészeti vezetőként mely előadásokra emlékszik a legszívesebben?*

– Nehézségeink ellenére művészetiileg rendkívül sikeres és színes évadot zártunk. Gaudeamus bérletsorozatunk egyik emlékezetes hangversenye volt, amikor a Zeneakadémián Haydn Teremtés című művét mutattuk be. Az előadást *Vashegyi György* vezényelte, a *Purcell* Kórus közreműködésével. Hihetetlen, hogy mennyire kidolgozott, szakmailag hiteles és sokszínű előadást hallhatott közönségünk. A hangversenyt szakmai szempontból a zenekar számára is mérföldkőnek tartom.

Személyes érintettségem okán, természetesen édesapám, *Záborszky József* születésének 100. évfordulójára rendezett hangversenyünket is a különleges előadások közé sorolom. Nagyon megható este volt, méltó, szeretettel teli megemlékezés zenekarunk alapítójára.

Felejthetetlen marad az elmúlt évből *Dobszay Péter* közreműködése. A fiatal dirigens, a Maestro Solti Nemzetközi Karmesterverseny közönségdíjasa vezényelte zenekarunkat. Ifjú kora ellenére remekül szót értett a zenészeinkkel, rendkívül éretten vezette együttesünket. A próbák kellemes légkörben, következetes és átgondolt munkával teltek. Persze váratlan események mindig adódhatnak, az történt, hogy szerződött szólólistánk az előadás előtt megbetegedett, le kellett mondania fellépését. *Baráti Kristóf*hoz fordultam segítségért, aki szívesen vállalta a „helyettesítést”, és bravúrosan játszotta el Bartók 2. hegedűversenyét. Ültem a főpróbán és elképedve hallgattam... Bár régóta vagyok a pályán, ilyen könnyed, minden erőfeszítéstől mentes precizitást és virtuóz előadásmódot ritkán hallottam és láttam. Világklasszis!

Szívesen idézem fel Stephanus hangversenysorozatunk első előadását. A Müpában *Berecz Mihály* ifjú zongoraművész adta elő Csajkovszkij b-moll zongora-versenyét. Mindenki átérezhette fantasztikus tehetségét, életében először játszotta a művet, virtuóz zeneiséggel. Szólóját pontos, finom, ihletett játékkal kísérte a zenekar. *Berecz Mihály* nálunk, a Szent István Király Zeneművészeti Szakközépiskolában kezdte zenei tanulmányait, 2017 óta pedig Londonban, a Királyi Zeneakadémián tanul.

Bérletsorozatunk következő meghatározó hangversenye Bartók Kékszakkállúja volt, *Ménesi Gergely* vezényletével. Az opera természetes drámai vonalát fe-

Jurij Szimonov

szült figyelemmel, mély átérzéssel hallgatta közönségünk. A mű végén tartalmas csöndet élhettünk át valamennyien, kb. 20-25 másodpercig senki nem kezdett el tapsolni.

Az elmúlt évad legnagyobb színpadi apparátusát felvonultató produkció Mahler 8. szimfóniájának előadása volt. *Antal Mátyás* tapasztaltan, szeretettel fogta össze a közreműködő zenészeket, a nagylétszámú kórust és a szólóistákat. Érezni lehetett, hogy a muzikusok mennyire tisztelik a karmestert, munkájának köszönhetően lélekemelő zenei élményt nyújtottak közönségünknek. A Szent István Király Oratóriumkórusnak hatalmas kihívás volt, megfelelni a karnagynak és együttműködni a Nemzeti Énekkarral, mégis szívből énekeltek, helyálltak

Persányi Zsófia

a produkcióban. Évtizedek óta vezetem az Oratóriumkórus munkáját, ezért a telt ház előtt bemutatott hangversenyen átéltem sikerüknek őszintén örülök.

A Vigadóban rendezett koncertjeink közül Weiner Leó Toldija örökre különleges élmény marad. A zenekar számára ez nagyon nehéz mű, a felkészülés alázatot, szorgalmat, sok gyakorlást követel a muzikusoktól, hogy a színpadon a darab a szerző szándékának megfelelően, tökéletes zeneiséggel szólalhasson meg. A szimfonikus költeményt a következő évadban a Zeneakadémián is szeretnénk előadni.

■ *A szép összefoglaló után meséljen egy kicsit a következő, 2019/2020-as évadáról!*

– A 2019/2020-as Stephanus hangversenysorozat imponáns programokat kínál. Verdi és Wagner operarészletekkel kezdünk. Decemberben *Thomas Herzog* svájci karmester dirigálja adventi műsorunkat. Februárban *Makovecz Pál* irányításával a Szent István Király Szakgimnázium Fúvószenekara különleges zenei remekművekkel várja közönségünket. Elhangzik többek között De Meij: V. Szimfónia – „Visszatérés Középföldre” című műve. Különösen büszke vagyok arra, hogy *Jurij Szimonov* orosz karmester elfogadta meghívásunkat, és márciusban ő vezényli majd záróhangversenyünket a Müpában.

Gaudeamus sorozatunkat ismét a Zeneakadémián mutatjuk be. Márciusi Haydn, Mozart műsorunkat Vashegyi György dirigálja. Nagyon fontosnak tartom a fiatal tehetségek zenei pályára segítségét, ezért ezen a koncerten lehetőséget kap *Persányi Zsófia* zongorista, aki szintén növendékünk volt, jelenleg pedig a Zeneakadémia hallgatója.

Különleges eseményre készülünk 2020. május 16-án. A második világháború óta először fog elhangzani itt-hon Dohnányi Hitvallás című műve, melynek szövegét Papp-Váry Eleménné imának és tiltakozásnak szánta az 1. világháborút lezáró versailles-i békeszerződést követő nemzeti megrendülés után. A versből Dohnányi, az általa kiválasztott hét strófából tenorszólóra, kórusra és zongorára megálmodott művet komponált, melyet 1920. december 27-én adtak elő a Zeneakadémián, óriási sikert aratva.

Utolsóként említeném, hogy különleges ősbemutatóra készülünk a Vigadóban. *Zarándy Ákos* fiatal zeneszerző Rákóczi-concertóját adjuk majd elő, amit tárogatóra és zenekarra írt a Zuglói Filharmónia felkérésére. A címmel a 2019-es II. Rákóczi Ferenc-emlékévé és Rákóczi erdélyi fejedelemmé történő megválasztásának 315. évfordulója előtt tiszteleg. A szólista *Horváth Péter* lesz, aki a Zuglói Filharmónia klarinétművésze, és aki nem mellékesen tárogatózni is remekül tud. Egyébként azért gondoltam a tárogatóra, mert Rákóczi korában harci hangszer volt. Technikailag nagyon nehéz a darab, de a koncertre látogatóknak különleges élményben lesz részük!

Hörömpöli Anna